

Opinie

Bezuinigen op ggz moet eerlijk en zorgvuldig

Reformatorisch Dagblad, 21 september 2010

Dat minister Klink wil bezuinigen op de geestelijke gezondheidszorg is begrijpelijk, vindt **Gerard Honkoop**. Maar dat moet wel op een rechtvaardige en zorgvuldige manier gebeuren, en daar ontbreekt het aan.

Met verbazing kijk ik naar de Haagse politiek. Wordt er nog geregeerd in Nederland? Regeren is vooruitzien, maar is er wel een visie? Als raad van bestuur van Eleos word ik geconfronteerd met diverse bezuinigingsmaatregelen waarin visie in ieder geval ontbreekt. Het enige wat "klinkt", is dat het gebruik van de geestelijke gezondheidszorg (ggz) geremd moet worden.

Uiteraard begrijpen we in de ggz dat we in magere jaren de tering naar de nering moeten zetten. Maar we roepen de politiek op daarin dan wel eerlijke keuzes te maken en niet disproportioneel de pijlen te richten op de ggz.

Met een eerdere algemene korting van 3,5 procent, de invoering van een eigen bijdrage voor dagbesteding en begeleiding (zorg vanuit de AWBZ) deze zomer en nu met een aanstormende eigen bijdrage voor psychiatrische hulp (Zorgverzekeringswet voor kortdurende zorg) per januari 2011 krijgt de ggz, nee, krijgen mensen die behandeling of begeleiding zoeken voor een psychisch probleem veel voor hun kiezen.

Als ggz vinden we het stigmatiserend dat alleen in de psychiatrische zorg deze eigen bijdrage wordt gevraagd, en niet in bijvoorbeeld de ziekenhuiszorg. Inderdaad maken steeds meer mensen in Nederland gebruik van de ggz. Dat is niet omdat deze mensen dat leuk vinden, maar omdat ze hulp nodig hebben. De ggz kost daarbij veel, maar levert ook geld op.

Binnen Eleos zien we dat voor een groot deel van de mensen die bij ons aanklopt, de hulp eenmalig en kortdurend is. Wie voor deze groep een rekensommetje maakt, zal vaststellen dat de baten van de ggz – in het voorkomen of terugdringen van bijvoorbeeld ziekte-uitval op het werk – de kosten overstijgen. Weet dus wat je doet als je snijdt in de ggz.

Vorige week kregen veel deelnemers aan dagbesteding de eerste envelop voor de eigen bijdrage op de deurmat. Schrijnend is dat juist deze groep patiënten soms fors moet betalen. Vanwege hun vaak chronische psychiatrische klachten kunnen zij niet of slechts beperkt aan het arbeidsproces deelnemen. De eigen bijdrage is daarom voor hen een financiële aderlating.

Voor Eleos heeft dit er inmiddels al toe geleid dat wij opzeggingen hebben gekregen om financiële redenen. Ieder weldenkend mens kan inzien dat het zich onttrekken aan zorg of begeleiding op termijn enorme risico's inhoudt.

De nieuwe eigen bijdrage die minister Klink volgend jaar wil invoeren voor de psychiatrische hulp die onder de Zorgverzekeringswet valt is een generieke (voor iedereen in gelijke mate geldende) maatregel. Er wordt geen onderscheid gemaakt naar noodzakelijke zorg of naar inkomen. Nogmaals: als ggz zijn we bereid in te leveren, zoals velen dat moeten, maar we vragen wel om een rechtvaardige maat. Dat kan alleen als er een heldere visie is.

De pogingen van de ggz om het tij te keren hebben wel geleid tot aandacht, maar niet tot de gewenste verandering in beleid. De minister lijkt de bezwaren niet serieus te onderzoeken of verschuilt zich achter het ontbreken van alternatieven. Medewerkers van Eleos zijn druk bezig met overleg voeren met de getroffen mensen. Wellicht dat ook kerken aangesproken gaan worden om in dezen ondersteuning te bieden.

Onze voorstellen richting de politiek om met visie te bezuinigen in de psychiatrische zorg hebben tot reacties geleid dat zorgvuldigheid het niet eenvoudiger maakt. Maar wat willen we nu met elkaar?

De auteur is raad van bestuur van Eleos.